

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Правознавство

Шифр та назва спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування	Інститут ННІ Соціально-гуманітарних технологій
Освітня програма Цифрове врядування	Кафедра Кафедра Права 306
Рівень освіти Бакалавр	Тип дисципліни Загальна, Обов'язкова
Семестр 3	Мова викладання Українська

Викладачі, розробники

Перевалова Людмила Вікторівна

Liudmyla.Perevalova@khi.edu.ua

Кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри права НТУ «ХПІ». Досвід роботи – понад 40 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць. Має 5 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Провідний лектор з дисциплін: «Правознавство», «Авторське право і суміжні права», «Правове регулювання публічного управління», «Правове регулювання трудових відносин», «Правове регулювання підприємницької діяльності» та інші. Член Союзу юристів України.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/)

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/uk/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Правознавство» надає знання та розвиває навички, необхідні для захисту громадянами своїх конституційних прав та свобод, виконання обов'язків, ефективного керівництва підприємствами, установами та організаціями. В процесі засвоєння курсу студенти дізнаються, як застосовувати різні норми права з метою вдосконалення процесів виробництва, надання послуг, ефективного досягнення стратегічних цілей у діяльності фізичних та юридичних осіб та ефективною протидії корупції.

Мета та цілі дисципліни

Засвоєння майбутніми фахівцями нормативно-правових актів чинного українського законодавства міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною, які регулюють суспільні відносини, що виникають в нашій державі між фізичними, юридичними особами й державою.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, реферати. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

Програмні компетентності згідно освітньої програми.

Результати навчання

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

СК 3 Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК11 Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

СК12 Здатність здійснювати системні зміни на регіональному та місцевому рівнях публічного управління в умовах цифрової трансформації, зокрема, під час дії правового режиму воєнного стану.

РН5 Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування

РН6 Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 годин (4 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Курс є початковим та потребує знань на рівні середньої освіти

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються: ігрове проектування; робота із законодавчими актами та іншими нормативно-правовими документами; виступи-презентації; опрацювання лекційного матеріалу та фахової літератури.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Право як соціальна система.

Поняття й ознаки права. Функції і принципи права. Система права та її структура. Джерела права.

Тема 2. Конституційне право України.

Основи конституційного ладу в Україні. Основи правового статусу людини і громадянина в Україні. Конституційно-правовий статус Верховної ради України. Конституційно-правовий статус Президента України. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні.

Тема 3. Цивільне право України як галузь права.

Предмет і метод цивільного права. Цивільне законодавство. Поняття і зміст цивільного правовідношення. Правовий статус суб'єктів цивільного права. Правосуб'єктність фізичних осіб. Юридичні особи: поняття, ознаки, класифікація. Поняття об'єктів цивільного права, їх класифікація.

Тема 4. Шлюбні та сімейні правовідносини.

Предмет та метод сімейного права. Шлюб та умови його укладання. Особисті немайнові та майнові відносини в шлюбі і сім'ї. Припинення шлюбу.

Тема 5. Трудові правовідносини.

Трудове право як галузь права. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин. Матеріальна відповідальність працівників. Порядок розгляду індивідуальних спорів. Порядок вирішення колективних спорів (конфліктів). Поняття соціального захисту і соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення в Україні.

Тема 6. Правові засади дотримання суспільної та академічної доброчесності серед здобувачів освіти.

Міжнародні норми та законодавчі акти України, як джерела встановлення академічної доброчесності. Принципи академічної доброчесності. Порухення академічної доброчесності та відповідальність за їх скоєння. Етичні кодекси академічної доброчесності, кодекс академічної етики НТУ "ХПІ".

Тема 7. Основи адміністративного та кримінального права України.

Адміністративні правовідносини: поняття та їх види. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень. Кримінальне право як галузь права. Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння. Порядок притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності.

Тема 8. Основні напрямки антикорупційної діяльності в Україні та їх правове регулювання.

Корупція: поняття, ознаки та види. Корупційна злочинність: причини та умови. Наслідки корупції. Юридична відповідальність за корупційні діяння. Основні заходи боротьби з корупцією (доброчесність, прозорість, підзвітність).

Теми практичних занять

Тема 1. Поняття й ознаки права як соціальної системи

Право: поняття, ознаки, функції.

Система права та її структура.

Джерела права.

Закони та підзаконні акти.

Правові системи світу.

Тема 2. Основи конституційного ладу.

Конституція України – Основний Закон держави. Загальна характеристика Конституції України.

Конституційний лад в Україні. Органи державної влади в Україні.

Тема 3. Правовий статус людини і громадянина.

Основи правового статусу людини і громадянина. Поняття громадянства. Умови прийняття та припинення громадянства України. Права, свободи і обов'язки людини і громадянина.

Тема 4. Цивільні правовідносини.

Предмет та метод цивільного права.

Загальна характеристика цивільних правовідносин.

Особисті немайнові правовідносини.

Право власності, його види. Набуття та припинення права власності.

Тема 5. Суб'єкти та об'єкти цивільного права.

Учасники цивільних правовідносин.

Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин (правоздатність та дієздатність).

Юридичні особи - суб'єкти цивільних правовідносин.

Держава як суб'єкт цивільних правовідносин.

Поняття та види об'єктів цивільного права.

Тема 6. Правочин як основний вид цивільних правовідносин. Цивільно-правовий договір.

Поняття та ознаки правочину. Умови дійсності правочину. Недійсні

правочини та їх наслідки. Поняття, значення та функції договору в цивільному праві. Система

цивільно-правових договорів. Укладення, зміна та розірвання договору. Зміст цивільно-правового договору.

Тема 7. Основи права інтелектуальної власності.

Поняття інтелектуальної власності. Майнові та особисті немайнові права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Тема 8. Шлюбні та сімейні правовідносини.

Правове регулювання сімейних правовідносин (учасники сімейних відносин, визначення сім'ї, права сім'ї, державна сімейна політика...).

Шлюб. Державна реєстрація шлюбу.

Особисті немайнові та майнові права та обов'язки подружжя.

Припинення шлюбу.

Тема 9. Права та обов'язки батьків та дітей.

Загальні підстави виникнення прав та обов'язків матері, батька і дитини.

Особисті немайнові права та обов'язки батьків і дітей.

Майнові права та обов'язки батьків і дітей.

Влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка та піклування, прийомна сім'я, усиновлення українських дітей іноземцями).

Тема 10. Трудові правовідносини.

Трудові правовідносини: поняття та зміст. Джерела трудового права.

Суб'єкти трудових правовідносин.

Забезпечення зайнятості населення і працевлаштування.

Коллективні договори та угоди.

Тема 11. Трудовий договір: порядок укладення, зміст та підстави припинення.

Порядок укладання трудового договору, права та обов'язки сторін. Трудовий контракт – особлива форма трудового договору.

Підстави припинення трудових відносин.

Робочий час і час відпочинку.

Дисципліна праці.

Тема 12. Академічна доброчесність у закладах вищої освіти.

Проект сприяння академічній доброчесності. Фундаментальні цінності академічної доброчесності», Поняття академічної доброчесності. Академічні спільноти доброчесності.

Академічні нечесності. Дотримання академічної доброчесності. Порушення академічної доброчесності. Академічна відповідальність. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах. Форми та види академічної відповідальності закладів освіти.

Тема 13. Основи адміністративного права України.

Адміністративне право як галузь права.

Предмет та метод адміністративного права України.

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення.

Види адміністративних стягнень.

Тема 14. Основи кримінального права України.

Кримінальне право як галузь права. Предмет та метод кримінального права України.

Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння. Поняття та мета покарання.

Тема 15. Корупція як соціальне явище.

Історичне коріння корупції. Поняття корупції, її ознаки, форми й види. Причини корупції та її наслідки. Конфлікт інтересів: зміст поняття, види за законодавством України та зв'язок із корупцією.

Тема 16. Правовий механізм запобігання корупції в Україні.

Формування та реалізація антикорупційної політики в Україні. Особливі обмеження для посадових і службових осіб; заходи запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Фінансовий контроль як засіб запобігання корупції; антикорупційна експертиза нормативно-правових актів; спеціальна перевірка стосовно осіб, що претендують на зайняття відповідальних посад. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення; інститут викривачів корупції як засіб її попередження.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях.

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

1. Практикуми для самостійної роботи студентів з дисципліни «Правознавство»: навч. посібн. / Гаряєва Г.М., Гаєвая О.В., Кузьменко О. В., Лисенко А.М., Лисенко І.В., Перевалова Л.В., Ткачов М.М. – Харків, 2024. – 376 с. Ум. друк. арк. 21,86
URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/75910>
2. Методичні вказівки до практичних занять з навчального курсу "Правові засади інтелектуальної власності" : для студентів денної та заочної форми навчання / уклад.: Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2024. – 64 с.
URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/748053.3>.
3. Тезаурус з правознавства (укр.-англ.). Thesaurus of legal science : Навч.-метод. посібник. / Л. В. Перевалова, Г. М. Гаряєва, О. В. Гаєвая, І.В. Лисенко, М. М. Ткачов, Кузьменко О. В. Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 196 с. Ум. друк. арк. 11,4
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53286>
4. Правові основи управління соціальною сферою в Україні: навч.-метод. посібник / Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, А. М. Лисенко, Г. М. Гаряєва ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2024. – 100 с.
URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/74806>
5. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з правових дисциплін : для студентів заоч. форми навчання усіх спец. / уклад.: О. В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Панов А. М., 2021. – 128 с. Ум. друк. арк. 6,4
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52643>
6. Правове регулювання договірних відносин / англ. та укр. мовами: навч. посібн. / Гаряєва Г.М., Перевалова Л. В., Гаєвая О. В., Лисенко І.В., Кузьменко О. В.– Харків: НТУ «ХПІ», ФОП Панов А.М., 2021. 404 с. Рекомендовано вченою радою НТУ «ХПІ», протокол №11 від 26.11.21 20,2 друк. арк.
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55377>
7. Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки у національному та міжнародному співробітництві: навч.-метод. посібн. / Перевалова Л.В., Лисенко І.В., Лисенко А.М., Гаряєва Г.М. - Харків: ФОП Панов А.М., 2023. – 112 с. Ум. друк. арк. 6,51
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/71593>
8. Правове регулювання підприємницької діяльності в Україні: Текст лекцій для студентів денної і заочної форми навчання, економічних спеціальностей / В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, О. В. Кузьменко. – Харків: ФОП Панов А. М., 2021. 128 с. Ум. друк. арк. 6,4
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/51920>
9. Методичні вказівки до практичних занять з навчального курсу «Правові засади інтелектуальної власності» / уклад.: Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов – Харків : НТУ «ХПІ», 2024. – 64 с. Ум. друк. арк. 3,72
URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/74805>
10. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з навчального курсу «Авторське право і суміжні права» / уклад.: Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва, М. М. Ткачов, М.О. Семко – Харків: НТУ «ХПІ», 2024. – 80с. Ум. друк. арк. 4,65
URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/83837>
11. Методичні вказівки до практичних занять з навчального курсу «Правове регулювання підприємницької діяльності» / уклад.: Л. В. Перевалова, В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, І. В. Лисенко, О.В. Кузьменко, М.М. Ткачов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2024. – 72 с. Ум. друк. арк. 4,19

URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/174e0ce0-b95d-4627-860d-edc3e896d12a>

12. Правові основи управління соціальною сферою в Україні : методичні вказівки до практичних занять / уклад.: Л. В. Перевалова, І. В. Лисенко, Г. М. Гаряєва. – Харків: НТУ «ХПІ», 2024. – 84 с. Ум. друк. арк. 4,88

URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/75909>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів
100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді диференційованого заліку (40%) та поточного оцінювання (60%).
Диференційований залік: усне завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь.
Поточне оцінювання: 2 онлайн тести та вирішення практичних завдань (по 20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

28.06.2024

Завідувач кафедри
Ірина ЛИСЕНКО

Дата погодження, підпис

28.06.2024

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО